

ster, der var med til at give selve Grundloven, nemlig Sponneck; men han holdt sig netop strængt inden for de nødvendige løbende Udgifter og derved sit den Lov en hel anden Karakter end de nuværende provisoriske Love. Jeg har ikke derved villet udtale mig for en Finanslov af denne Bestaffenhed. Ungenlunde. Jeg mener heller ikke, at den var berettiget. Det ville de Herrer jo nok kunne forstaa af mit Standpunkt. — Den ærede Ordfører fremførte en Bemærkning om, at han ikke vilde finde sig i, at Mindretallet ligesom lod skine igennem, at det havde en varmere Interesse for Arbejderne, end Flertallet havde. Saa maa jeg have været meget uheldig i mine Udtalelser. I det hele taget ligger det slet ikke for Mindretallet at fremføre personlige Sigtelser til den ene eller den anden Side. Saaledes skulde mine Udtalelser ikke opfattes. Jeg raansagede ikke, hvem der havde størst eller mindst Interesse for Arbejderne. Jeg gaar ud fra, at vi alle have Interesse for de Sager, og at vi derfor alle ere berettigede til at kritisere, naar vi mene, at der handles mindre rigtig; men det udelukker selvfølgelig ikke, at man kan have et meget forskelligt Syn paa dette Forhold. Det glæder mig forøvrigt, at den højtærede Finansminister ikke bestred de Tal, jeg henviste tilovre fra Viborg Distrikt. Jeg tror ogsaa, at de ere rigtige. Saa kan Striden jo staa om, hvorvidt det er for lidt eller for meget. Han mente, at man var nødt til at give Arbejderne den samme Løn, som Besolkningen paa Stedet gav dem, da man ellers ikke kunde faa Arbejdere. Nej, det er man ikke ubetinget. Naar f. Eks. Skovarbejdere ere vante til et vist Arbejde, vante til at arbejde paa Akkord og f. Eks. til at arbejde paa egen Koft, er det ikke sagt, at det konvenerer dem at gaa hen og lærste, selv om de kunne faa mere derfor. Det er ikke en Gang sagt, at de have den nødvendige Øvelse til andet Arbejde. Folk, der ere vante til et bestemt Arbejde og have Færdighed deri, ere jo desværre tit ogsaa nødt til at indskrænke sig til det, saa jeg mener ikke, at man har et Bevis imod, at der gives for lille Dagløn, deri, at vedkommende dog ikke kunne give lavere Løn end Omegnens Befolkning. Deri tror jeg, at den højtærede Minister har ret. Naar den ærede Ordfører bemærkede, at Arbejdsnedlæggelse ikke var sket, fordi Daglønnen var for lille, men fordi Arbejdsmaaden var bleven forandret, skal jeg dertil bemærke, at de Oplysninger, der foreligge for mig, ubetinget gaa ud paa, at Daglønnen er steget efter Arbejdsnedlæggelsen, og at man altsaa har faaet Forholdet ordnet ved at

Daglønner er bleven noget højere. Naar der fremdeles er sagt, at det kun var en enkelt Arbejdsnedlæggelse, skal jeg blot bemærke, at det rigtignok forekommer mig, at Opgaven er den, at man stiller Arbejderne saa forsvarelig, at Arbejdsnedlæggelser overhovedet ikke blive nødvendige.

Den højtærede Krigsminister indvendte imod mig, at han ikke vidste, hvorledes han skulde faa Grunderhvervelserne billigere og vilde meget gerne, om jeg vilde være ham behjælpelig med at anvise Vejen dertil. Det skal jeg ogsaa gerne efter ringe Evne; men Betingelsen for, at det kan ske, er, at den højtærede Krigsminister ikke benytter andre Penge end dem, han faar bevilget af Rigsdagen. Det er Betingelsen, at han overhovedet ikke bygger andre Fæstninger og Forter end dem, hvortil han har faaet den nødvendige Bevilling, og naar vi komme til det Standpunkt, tror jeg nok, at der kan findes Veje, ad hvilke Grunderhvervelserne kunne blive billigere, men saalænge selve Grundlaget er flydende — det er maasse fast nok for den højtærede Minister, men det flyder bort for Rigsdagen — er det en helt anden Sag, saa maa den højtærede Minister undskyldes, at jeg ikke kan være ham til Tjeneste ved specielt at gribe ind i et saadant enkelt Punkt. Den højtærede Krigsminister vilde oplyse mig om, hvorledes han og hans Folk bistod det private Fæstningsbyggeri. Sa, det kan være meget interessant for mig personlig, men det er dog ikke i den Grad vigtigt for mig, at jeg saaledes skulde søge Oplysninger ad ekstraordinær Vej. Naar den højtærede Minister oplyste, at „Selvbestatningen“ lønede Officererne, men Ministeriet udsendte dem og gav Raad, saa staa det dog fast som en Rendsgerning, at det private og Statens Fæstningsbyggeri sammenblandes, saa at man ikke veed, hvilket der er hvilket, men det hele ligger udenfor os, det vide vi, og de Penge, der bruges, ere ikke en Gang bevilgede af dette Ting, i det mindste ikke en Del af disse. Den højtærede Minister fremhævede fremdeles, at man ikke kunde vente, at hans rejsende Officerer kunde leve paa „Gammel-Abtsgaard“ eller saadanne Steder. Sa, jeg kender ikke „Gammel-Abtsgaard“, og jeg veed ikke, om den højtærede Minister kender den, saa jeg kan derfor ikke sige noget derom, men naar den højtærede Minister siger, at de ikke kunne ligge der, saa maa det vel ikke være anstændigt. Men selv om man ikke har bevæget sig meget i Udblandet, kan man nok have en Forestilling om, hvad man finder mere eller mindre passende i Retning af Dagpenge. Jeg har for øvrigt kun taget